

यत्प्रउगम् द्वेधा भक्तस्य पूर्वी भागः तस्याधःप्रदेशेऽध्वरूपवान्खनति · उपरवा
अवटाः श्वभ्राः · प्रउगं प्रातयुगमीषासंगमापरार्धम् । मानवे दक्षिणस्य हवि-
र्धानस्य पश्चादुपस्तम्भनस्य द्विप्रदेशं चतुरश्रं विधाय प्रादेशमात्रान्कुष्ठासूपरवान्ख-
नतीति १) · काठके दक्षिणस्य प्रत्यगुपस्तम्भनादिति · अत्र हविर्धानं स्वार्धप्र-
माणेनोभयतोऽपह्न्य चतुःकोष्ठकं कृत्वा तत्राग्नेयकोष्ठमध्ये द्विप्रदेशं चतुरश्रं कृत्वा
तत्कोणेषूपरवान्वृत्तान्परिलिखेत् · उपरवा नाम कूपकाः तेषां चोपर्यधिषवण-
फलके निधीयेते तयोरुपर्यधिषवणचर्म तत्र सोमोऽभिषूयते तस्मिन्प्राव-
भिर्हन्यमाने वादित्रोदरवत्सुषिरास्ते कूपा गम्भीरमुपरुवन्तीत्युपरवा इत्यभिधीयन्ते ।
तत्खनने विधिमाह · ॥ ॥ चतुर्थी कण्डिका ॥ ४ ॥

अध्यादि करोत्यवटवदा परिलेखनात् ॥ १ ॥ आहुरत्यनया मृदमित्यग्निः
खनित्रम् तस्या आदानादि आदानादारभ्य परिलेखनपर्यन्तम् अवटवदिति यूपाव-
टवत्करोति देवस्य त्वेत्यध्यादानमिदमहमित्यनेन च परिलेखनमिति (६. २. ८) ।

चतुरोऽक्षणा व्याधारणवत् ॥ २ ॥ तानुपरवान् चतुःसंख्यानं व्यावद-
क्षणा परिलिखति · व्यावदिति दक्षिणेऽक्षसऽउत्तरश्रोण्याऽदक्षिणश्रोण्यामुत्तरे
ऽक्षसऽइति (५. ४. १४) । प्रादक्षिणेन परिलेखने प्राप्ते अक्षणेति कौटिल्येनेत्यर्थः ·
तदपि कौटिल्यमनियमे न प्राप्नोतीति नियमयति व्यावदिति तेन दक्षिणपूर्वम-
परोत्तरमपरदक्षिणं पूर्वोत्तरमिति २) । पक्षान्तरमाह ·

उत्तरापरं वा प्रथमम् ॥ ३ ॥ वा विकल्पार्थः · अथवा प्रथममुत्तरं परि-
लिख्य ततोऽक्षणा परिलिखेत् · तेनायं क्रमः उत्तरापरं दक्षिणपूर्वं दक्षिणा-
परमुत्तरपूर्वमिति । तृतीयं प्रक्षमाह ·

सम्यग्वा ॥ ४ ॥ वा विकल्पे · अथवा सम्यगनुमार्गेणोपरवान्परिलिखेत्
नाक्षणा · तेन प्रथमं दक्षिणपूर्वम् ततो दक्षिणापरम् ततोऽपरोत्तरम् [तत
उत्तर]पूर्वम् ३) ।

उत्तरपूर्वं त्वल्यम् ॥ ५ ॥ उत्तरयोरपि पक्षयोस्तु उर्वमेवोपरवमल्यं परि-

१) °त्राकुष्ठा° AB. २) Thus AB. but उत्तरपूर्वम् at ३ and ५. ३) °रेत्तरं पूर्व° AB.